

TRANSPORDIAMET

Jaak Viitmann
ViaVelo Inseneribüroo OÜ
jaak.viitmann@viavelo.ee
Magasini 29a-18
10138, Tallinn, Harju maakond

Teie 27.05.2024

Meie 18.06.2024 nr 7.1-1/24/3117-4

**Riigitee nr 11390 km 32,13 kaitsevööndis
projekteeritud teeületuskohaga seotud
teevalgustuse projekteerimise nõuded**

Olete esitanud Transpordiametile kooskõlastamiseks teeprojekti „Riigitee 11390 Tallinn-Rannamõisa-Kloogaranna km 31,44 ja km 31,83 ristumiskohtade ehitamise põhiprojekt“ (koostaja ViaVelo IB OÜ, töö nr 8226).

Teeprojekti kohta Transpordiametil märkusi ei ole, kuid tähelepanuta on jäänud, et avalikuks kasutamiseks projekteeritud kergliiklusteede ristumiskoht, millega kaasneb teeületuskoht, vajab valgustamist.

Valgustuse teemat ei ole 11.10.2021 väljastatud ristumiskoha nõuetes (kiri nr 7.1-1/21/24294-22021) eraldi käsitletud, kuid on viidatud, et lahendada tuleb jalakäijate liiklemine, sh näha ette ohutu riigitee ületamise võimalus ning juurdepääs olemasolevale jalgratta- ja jalgteele.

Selgitame, et sageli esitatakse teevalgustuse projekt eraldi kooskõlastamiseks Transpordiameti elektriinsenerile. Elektriinseneriga asjaolusid täpsustades on selgunud, et nimetatud teeületuskoha projekti ei ole paraku kooskõlastamiseks esitatud.

Riigimaanteedee valgustamise juhise kohaselt vajab tähistatud teeületuskoht erivalgustust, kui pimedal ajal liigub > 10 jalakäija tunnis vähemalt kolmel tunnil pimedal ajal.

Samuti tuleb projekteerida valgustus teeületuskohale eelnevale ja järgnevale sõidutee lõigule. Lähedal (alates „Laulasmaa“ bussipeatusest) on juba sõidutee valgustus olemas, mistõttu on otstarbekas sõidutee valgustust pikendada st projekteerida kuni olemasoleva valgustuseni, et mitte jätta teele „musta laiku“. Elektritoided tuleb võtta kaabliga olemasolevast mastist (km 32,22).

Ühtlasi juhime tähelepanu, et riigitee 11390 kilometraaž on muutunud, mistõttu teeprojektis määratud ristumiskohtade asukohad (km 31,44 ja km 31,83) on uue kilometraaži järgi vastavalt km 31,84 ja km 32,23.

Juhuks, kui teevalgustuse projekti koostamise vajadus on jäänud tähelepanuta ning võttes aluseks EhS ning kliimaministri 17.11.2023 [määruse nr 71](#) „Tee projekteerimise normid“ (edaspidi normid), esitame § 99 lg 3 alusel **nõuded teevalgustuse projekti koostamiseks**.

1. Koostada riigiteele 11390 Tallinn-Rannamõisa-Kloogaranna km 32,13 projekteeritud teeületuskohale valgustuse projekt, sh projekteerida valgustus teeületuskohale eelnevale ja järgnevale sõidutee lõigule. Lähedal (alates „Laulasmaa“ bussipeatusest) on juba sõidutee valgustus olemas, mistõttu on otstarbekas sõidutee valgustust pikendada st projekteerida valgustus kuni olemasoleva valgustuseni, et mitte jätta teele „musta laiku“. Elektriitoid tuleb võtta kaabliga olemasolevast mastist (km 32,22).
2. Teevalgustuse projekti koostaval ettevõtjal või isikul peab olema MTR registreering elektriprojektide koostamiseks, elektrialane kehtiv pädevustunnistus.
3. Juhinduda kehtivatest seadustest, normdokumentidest, standarditest ja Transpordiameti [juhenditest](#)
4. Teostada projekti koostamiseks vajalikud geodeetilised uuringud vastavalt majandus- ja taristuministri 14.04.2016 [määrusele nr 34](#) „Topo-geodeetilisele uuringule ja teostusmõõdistusele esitatavad nõuded“. Lisaks määruses toodule arvestada järgnevaga.
 - 4.1. Riigitee mõõdistada vastavalt Maanteeameti peadirektori 13.05.2008 käskkirjaga nr 102 kinnitatud nõuetele „Täiendavad nõuded topo-geodeetilistele uurimistöödele teede projekteerimisel“.
 - 4.2. Mõõdistusala ja uuringud peavad olema piisavad projekti koostamiseks ja kontrollimiseks.
 - 4.3. Plaanile kanda olemasolevad liikluskorraldusvahendid ning valgustuspunktid, mis puutuvad valgustustehnilises mõistes otseselt kokku projekteeritava piirkonnaga.
 - 4.4. Projekti kooskõlastamiseks esitamise hetkel peab olema geodeetilise mõõdistuse sh kooskõlastuste vanus kuni üks aasta.
5. Selgitada välja (kui on KOV projektid) ning arvestada varemkoostatud ja koostamisel olevate tee- ja valgustusprojektidega.
6. Seletuskirjas ja joonistel käsitleda riigitee kaitsevööndit vastavalt EhS § 71 lg 2 ning kasutada teeregistri kohaseid teede numbreid ja nimetusi. Projekti seletavas osas kirjeldada projekteeritud valgustuse paigutust riigitee suhtes (tee nr, nimetus, asukohta km).
7. Arvestada riigitee liikluskorralduse, liiklussageduse ja teiste vajalike näitajatega, mis on avalikult kättesaadavad riiklikus teeregistris <https://teeregister.riik.ee>.
8. Seletuskirjas esitada valgustusklassi valiku arvutuskäik vastavalt standardile CEN/TR 13201-1:2014 Teevalgustus. Osa 1: Valgustusklasside valik. Valida konkreetse asukohta sobivad valgustid ja mastide optimaalne paigutus kasutades valgusarvutusprogrammi.
9. Mastid projekteerida liiklejate ohutuse tagamiseks väljapoole teedel nõutud vaba ruumi. Riigiteedel lähtuda vaba ruumi laiuse määramisel Normide § 11. Juhul kui kitsastes tingimustes ei ole võimalik tagada teega külgnevat vaba ruumi, tuleb kavandada täiendavad liiklusohutuse meetmed (liiklusmärgid, piirded, ohutuse standardile EVS_EN 12767 klassile HE vastavad mastid).
10. Konfliktalade (ristmikud, ülekäigurajad, bussipeatus vms) valgustamisel peab arvestama projekti koostamisel kõigi liikluses osalejate ohutuse tagamise ja võimalusel liiklusohutuse parandamisega tuginedes Normide ptk 12.
11. Teeületuskoha (-raja) spetsiaalse optikaga valgustuse projekteerimisel näha ette riigitee ja külgneva ala valgustamine teevalgustusega, et sõidukijuht märkaks õigeaegselt ületuskohale lähenevat kergliiklejat (EVS 843 ptk 10.6 Tänavavalgustus).
12. Valgustamisel tuleb vältida sõiduteel liiklejate pimestamist vm häirivat ja eksitavat mõju.
13. Esitada valgustusarvutus koos valgustite valgustehniliste parameetritega ning nende valgustustehniliste arvutuste tulemustega, mis peavad olema vastavuses kehtiva standardiga. Valgustusarvutused esitada vähemalt alljärgnevas mahus:
 - 13.1. hinnanguvälja isoliinide ja halliskaala mudelid, kus tingimused oleksid täidetud vastavalt etteantud valgustusklassile ning näidatud oleks riigitee, eraldusriba, JTT jt valgustatud alad (vajadusel näidata eraldi);
 - 13.2. planeerimisandmetesse lisada valgustusklass, valgusti võimsus, valgustist väljuv valgusvoog (lm), valgustipunkti kõrgus, mastide vahe kaugus, konsooli kalle, konsooli

pikkus.

14. Valgustusprojekti asendiplaani joonisele märkida: valgustusklassi number (näiteks M5); iga valgusti juurde valgusti number, võimsus, masti kõrgus ja konsooli pikkus; valgustusmastide vahekaugused (m) ja kaugus sõidutee jt teede servast (m);
15. Käsitleda riigitee muldesse ja riigitee alusele maale valgustuse toitekaablite paigaldamine (asukoht, sügavus, töökirjeldus, tehnovõrgu paigaldamise tüüpistlõiked iseloomulikest kohtadest koos riigiteega sh katete taastamise lahendus).
16. Maakaablite ristumine riigiteega projekteerida tee ja selle koosseisu kuuluvate rajatiste ulatuses kinnisel meetodil kaitsehülssis.
17. Vajadusel koostada tehnovõrkude ümberehituste või kaitsmise projektid. Tehnovõrkude projekteerimisel lähtuda valdaja esitatud tehnilistest tingimustest ja Normide ptk 12 Tehnovõrgud nõutust ning Transpordiameti juhendist "[Nõuded tehnovõrkude teemaale paigaldamise kavandamisel](#)".
18. Vajadusel näha ette tööde maa-alal puude ja võsa likvideerimine ning okste kärpimine (sh vajalike kooskõlastuste taotlemine).
19. Projektis näha ette ehitustöödega rikutud maa-ala (sh riigitee jt teede katendid, teepeenrad, muldkeha, kraavid, liikluskorraldusvahendid vms) taastamine või korrastamine.
20. Seletuskirjas märkida, et enne ehituse algust tuleb koostada riigitee ehitusaegse liikluskorralduse projekt ja kooskõlastada Transpordiametiga.
21. Projekt kooskõlastada projektiga seotud tehnovõrgu valdajate, maaomanike ja ametkondadega.
22. Valmis projekt (tekstiline osa - pdf, digitaalsed joonised - nii pdf kui ka dwg või dgn, kooskõlastused – pdf või ddoc) esitada Transpordiametile EhS § 70 lg 3 alusel nõusoleku saamiseks ja/või EhS § 99 lg 3 alusel kooskõlastamiseks e-posti aadressil maantee@transpordiamet.ee.
23. Projektile lisada riigitee maaüksuse isikliku kasutusõiguse ala (IKÕ) plaanid.
24. Tehnovõrgu omanikul tuleb sõlmida Transpordiametiga kokkulepe riigitee maaüksusele kasutusõiguse saamiseks. Vastav taotlus esitada Transpordiametile aadressil maantee@transpordiamet.ee. Kokkuleppe taotluse vorm asub www.transpordiamet.ee – Maanteed, veeteed, õhuruum – Juhendid – Riigimaade kasutus – tehnovõrgud – Taotlus teemaale tehnovõrgu ja -rajatise ehitamiseks ja talumiseks vajaliku isikliku kasutusõiguse seadmise lepingu sõlmimiseks. Sõlmitud kokkulepe on aluseks liiklusvälise tegevuse loa väljastamiseks.

Palume arvestada, et kohaliku omavalitsuse (edaspidi KOV) tellimisel ehitatud teevalgustus jääb KOV omandiks ja hooldamisele sõltumata paigaldise asukohast riigitee suhtes. Projektiga kavandatud teevalgustuse projekteerimise, ehitamise ja omanikujärelevalve teostamise kulud kannab KOV.

Käesolevad nõuded on projekti lahutamatu osa, mis kehtivad 2 aastat allkirjastamise kuupäevast.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Marek Lind

juhataja

planeerimise osakonna kooskõlastuste üksus

Merike Joonsaar
58627078, Merike.Joonsaar@transpordiamet.ee